

„Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“
Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. Všechni lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu.“ Exodus 19:3-8

„Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je ‚vyvolený a vzácný‘. I vy budete živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.
Neboť v Písmu stojí: ‚Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelný, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben.‘ Vám, kteří věříte, je vzácný, ale nevěřícím je to ‚kámen, který stavitelé zavrhl; ten se stal kamenem úhelným‘, ale i ‚kamenem úrazu a skálou pádu‘. Oni přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu – k tomu také byli určeni.
Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste ‚vůbec nebyli lid‘, nyní však jste lid Boží; pro vás ‚nebylo slitování‘, ale nyní jste došli slitování.“ 1. dopis Petřův 2:4-10

„Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.“ Janovo evangelium 15:16

Nová totožnost

To, co jsme četli z knihy Exodus a z dopisu Petrova, zní jako zápas o sebeurčení! A kdy přemýšlíme o své totožnosti? Kdy že to přemýšlíme co jsme vlastně zač? A co s námi bude? Kdy se bojíme, že jsme zcela selhali a není vůbec žádná možnost nápravy? Kdy se formuje naše osobnost?

Třeba ve chvílích, které zažívá obviněný a tím spíše odsouzený člověk. Migrant, který ztratí horizont domova, přijde o sousedy, příbuzné a je v cizí zemi. Otec rodiny vyhozený z práce pro nadbytečnost, pacient znehybněný na lůžku poté, co se dozví diagnózu. Dospívající mladík, kterému dochází, že nikdy nebude hrát basket, jako ti druzí. Ba naopak, líbí se mu poslouchat staré lidi a posloužit jim. Senior, který odchází na odpočinek. Na rozlučkovém večírku mu dosud bezchybný kolektiv dá najevo, že si vydechne, až bude pryč...

Kým jsme pro Pána Boha? Ptali se tak lidé pod horou Sinaj, což zdaleka nebyli jen potomci Jákobovi. Směsice lidí, jež vyšla z Egypta. Jim patřila slova z Exodu, která jsme četli. A jako bývalí otroci se cítili v nových podmínkách divně, protože prut poháněče a hůl na jeho záda byly strašné, ale byla to nějaká jistota.¹ Za mořem, které se zavřelo se otevřena neznámá budoucnost, ve které bylo mnoho nejistot.

Ale ptali se tak adresáti dopisů Petrových. Původně pohané z Malé Asie, kteří se vírou v Ježíše Krista a křtem znovu narodili. A zároveň se stali cizinci, ztratili domovská práva ve svém vlastním prostředí. A Petr právě pro jejich hledání odvážně použil argumentaci určenou původně jen potomkům Jákobovým:

Připomeňme si čtený text: „Vy však jste (1) ‚rod vyvolený, (2) královské kněžstvo, (3) národ svatý, (4) lid náležející Bohu‘, to všechno jste získali svým křtem a také novou praxí života, jak pokračuje: „abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste ‚vůbec nebyli lid‘, nyní však jste lid Boží; pro vás ‚nebylo slitování‘, ale nyní jste došli slitování.“

A já se budu dnes a za týden zabývat tímto zápasem o identitu. Bytostným hledáním každého z nás a stejně tak zápasem celého společenství církve. A povzbuzením a jistotou, které jsme získali křtem. Soudím totiž, že se hodně podobáme tehdejšími adresátům. Vyrostli jsme v totalitě, naučili

¹ Izajáš 9:3

jsme se jednoduché poučky své víry a jsme překvapeni, že nefungují. Přesto je používáme i pro svoje děti a ani ony zatím zůstávají v představách svých rodičů o jednoduchém světě, ve kterém se stačí uzavřít do své sociální sítě, protože to je jediný způsob přežití.

Pro Pána Boha jsou lidé pod horou královstvím kněží, královským kněžstvem. To jsou velká slova bez velkého obsahu. V minulosti byla mnohokrát zneužívána. Někdo se cítil knížetem-knězem více, než ti druzí a našel důvod, proč je tomu tak a on bude chodit v krajkách a druhý v režném pytlí. Dnes poprvé o královských kněžích přesto, že jsme všichni občany demokratické země.

Moje milé královské kněžstvo. Vypadá to jako vertikální výraz. Tak se to chápalo. Hierarchie² rozhodovala a někde ještě rozhoduje za všechny. Hezky je to vidět na písmu. V Egyptě se používaly hieroglyfy, tedy obrázky kterým rozuměli kněží, knížata. Pomozme si našimi výrazy: Knížata žijící na hradě - latinsky castellum, tedy v kostele. To platí nejen o Egyptu ale i jiných kulturách, kde se používaly desítky tisíc znaků znaky pro celá slova; také třeba v Číně. Kněží drželi moc. Ale může to tak být i v naší době: Za všechny může rozhodovat pan prezident a jeho pomocníci nebo pan biskup, jemuž přísluhují hierarchičtí pomocníci kněží a jáhni.

Královské kněžstvo je široký výraz, který vyjadřuje horizont na němž jsou všichni Kristovi lidé. Občané společné domácnosti (viz 1. Petrova 2:5), do které se dostali křtem na svou víru. A zase si to přibližme písmem. Zachytili jste snad zprávy o tom, že se našel ve vykopávkách staroizraelského Lachíše hřeben ze slonoviny s vyrytými písmeny v celé větě: „Nechť tento kel vyžene vši z vlasů a vousů.“ Starý je asi 3 700 let.³ Písmena abecedy jakéhosi starého kenanského jazyka jsou zřejmě podobná těm, která byla nalezena britským a pak i americkým archeologem na dvou místech. První nález byl v sinajské poušti. Tyto důkazy považuje rabín Jonathan Sacks⁴ za doklad abecedního písma, které se tvořilo zkrácením slova na první hlásku. Když se dnes říká v morseovce A jako akát, B jako blýskavice, C jako cílovníci a D jako dálava, je to naopak, slovem se vyjadřuje kód teček a čárek. A tehdy celé slovo stáhli na jedno písmeno: A, B, C, D. A všichni mohli číst a psát. Od počátku byli lidem knihy. Teologové tomu říkají všeobecné kněžství.

A apoštolské spisy to bohatství všeobecného kněžství ještě prohlubují, když říkají, že jsou apoštolé jen správci Božích tajemství. (1. dopis do Korintu 4:1) Nikoli hierarchové vládnoucí kněžskou mocí. A všichni křesťané mají být povzbuzeni v srdci a spojeni láskou, aby hluboce pochopili a plně poznali Boží tajemství, jímž je Kristus. (Dopis Koloským 2:2)

Zpátky na začátek: Ač máme o sobě mnoho otazníků a ty se ještě rozrostou naším křtem, chce náš Pán, abychom se pevně uchopili nové totožnosti. Jsme královskými kněžími - bratři i sestry. Pán světí i ženy, nejenom muže. Do toho jsme se sami nenacpali. Evangelium přece říká: „Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo...“ a dodává povzbuzení, abychom měli odvahu požádat o pomoc a posilu v tom nelehkém úkolu: „A Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.“ (Janovo evangelium 15:16) Tím nemáme výhody, že si jen cinkneme a vše se nám daří, ale nikdy nezůstaneme sami na složitý život. Ne, pro nás to znamená, že se doširoka budeme podílet na životě křesťanského společenství církve ve všech významech a nebudeme čekat na nějaké vyvolence.

Apoštol Petr těm asijským křesťanům radí, aby si osvojili novou identitu. Ta slova dotýkající se veřejného života v politice, v zaměstnání a v rodině je dobré číst, když si připomínáme události sedmnáctého listopadu, okamžiky naší svobody. Zvláště si připomeňme slova týkající se veřejného života v politice města a obce:

² řecký výraz pro kněžstvo je *hierateuma*

³ <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3543032-archeologove-rozlustili-3700-stary-napis-na-hrebenu-vyhani-z-vlasu-vsi>

⁴ Týdenní čtení z tóry, kniha Exodus, Jonathan Sacks, P3K s.r.o., Praha 2020, strana 103nn. Schopnost číst a psát dokládá citací z Exodu 24:7, kde čte Mojžíš z knihy a ze Soudců 8:14, kde mladý muž píše seznam sedmdesát sedm stařešinů pro Gedeóna

„Milovaní, v tomto světě jste cizinci bez domovského práva. Prosím vás proto, zdržujte se sobeckých vášní, které vedou boj proti duši, a žijte vzorně mezi pohany; tak aby ti, kdo vás osočují jako zločince, prohlédli a za vaše dobré činy vzdali chválu Bohu ‚v den navštívení‘. Podřídte se kvůli Pánu každému lidskému zřízení – ať už králi jako svrchovanému vládci, ať už místodržícím jako těm, které on posílá trestat zločince a odměňovat ty, kteří jednají dobře. Taková je přece Boží vůle, abyste dobrým jednáním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. Jste svobodni, ale ne jako ti, jimž svoboda slouží za plášť nepravosti, nýbrž jako služebníci Boží. Ke všem lidem mějte úctu, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále ctěte. Služebníci, podřizujte se ve vší bázni pánům, nejen dobrým a mírným, nýbrž i tvrdým. V tom je totiž milost, když někdo pro svědomí odpovědné Bohu snáší bolest a trpí nevinně. Jaká však sláva, jestliže budete trpělivě snášet rány za to, že hřešíte? Ale budete-li trpělivě snášet soužení, ač jednáte dobře, to je milost před Bohem. K tomu jste přece byli povoláni; vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. On ‚hříchu nečinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest‘. Když mu spílali, neodplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale vkládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě. On ‚na svém těle vzal naše hříchy‘ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti.“ (1. Petrova 2:11-24)